

mu zato ni kaj oporekati. Seve, Prijateljjev espri je v reprodukciji precej zbledel. Par tiskovnih napak, kakor »kolokolo« za kolokol str. XXXV., biti »svinjsko« za svinjko str. 391, bi lahko izostalo. Tudi definicija sonetov v »Tolmaču«, ki je obsežen, na str. 393 bi bila lahko popolnejša, ali pa — krajša. »Sonet je n a v a d n o lirična pesem etc.« bi moralo »navadno« pač izostati! Glede moških rim, ki »so tiste, pri katerih se rimajo samo enozložne besede«, sta se prireditelja uredila! Opomba o Mahničju na str. 388 je še tradicionalno podana; prireditelja bi bila tu lahko obširnejša in nezapeta. Od uvoda preko izbrane snovi do te opombe je dolga pot in senca »ubijalca« se utegne na ta način še dolgo vleči. Pa to le mimogrede! Oprema knjige s Šantlovimi risbami je okusna, za naše današnje razmere kar luksuriозна. Celotna zbirka bo, kakor izgleda, prvovrstno reprezentativna in jo še povzdigne dejstvo, da dobi vsak avtor svojega ilustratorja. Joža Lovrenčič.

Župančičeva Marija Stuart. K oceni dr. Preglja v 6. številki pripominjam, da ne zadene glede tega, da nima prevod potrebnega realnega komentarja, mene nobena krivda. Vodstvo zaloge šolskih knjig sem opozoril na to potrebo najmanj trikrat, a brez uspeha. Šele ko je bila knjiga dotiskana, sem dobil od omenjenega vodstva poziv, naj hitro napišem komentar. Vprašal sem za nagrado, na kar se vodstvo ni več oglasilo. Tako je izšla knjiga brez komentarja, kar ji jemlje kot šolski izdaji dober del vrednosti.

Dr. Lokar.

Fran Milčinski: Gospod Fridolin Žolna in njegova družina. Veselomodre črtice. (Splošna knjižnica št. 5.) V Ljubljani, 1923. Natisnila in založila Zvezna tiskarna in knjigarna.

Slovensko humoristično slovstvo danes je skoraj — eno samo ime, Milčinski. Vsebina novega Milčinskega je dvanajst točk, ki so deloma sodobna, neosebna satira v okusu vojnega fabuliranja Milčinskega (Aprovizacija i. dr.) v št. 1, 2, 7, deloma družinstvo po vzorec onega v »Drobižu« v št. 4, 5, 6, 10, deloma pa prav pristno slovensko twainstvo št. 3, 8, 9, 11, 12. Škoda je, da bo fini besedni humor v Milčinskega satiri zapel le izobražencu, dočim bo širše čitateljstvo prešlo, ne da bi čulo.

Dr. I. Pregelj.

1. Karel Širok: **Slepi Slavčki.** Gorica, 1922. Izdalo in založilo Katoliško tiskovno društvo. Tiskarna Miroslava Jasperja na Dunaju.

2. Josip Korban: **Vitomilova železnica.** V Ljubljani, 1923. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Dve mladinski knjigi, ki zaslužita priporočila in bralcev. Zlasti Širok, čigar sedem otroških novelic izpričuje moč elementarno grabeče snovnostne domišljije in Ribičiču sorodne duševne poglobitve v vonj prave življenjske tragike. Korbanova neprisljuna zgodba boleha sicer, ker je pisatelj za prvim, prav dobrim ekspozičionalnim uvodom petih poglavij obubožal v invencionalnosti in si pomagal ekstemporativno s tem, da je vcepil v vodilni zasnutek »železnice« eks-

mahinalne motive »nadgobarja«, »gosli«, »cigana« in »ščetinjenja«. Avgust Černigoj je dal Široku okusno naslovno stran in uvodne vinjete. Korbanu je naslikal lice M. Gaspari. Dr. I. P.

L. N. Tolstoj. **Hadži-Murat.** Roman. Poslovenil Vladimir Levstik. V Ljubljani, 1923. Založila Ig. pl. Kleinmayr in Fed. Bamberg.

Z Levstikovim prevodom Tolstojevega »Hadži-Murata« smo dobili v izvirnika vrednem odelu eno tistih sijajnih ruskih umetnin, ki jim ve pravo vrednost šele bralec, kateri si je ob bogatem berilu iz svetovne obrusil okus. Ne vem, kako sodijo Rusi sami o tem delu Tolstega. Meni je deloma vzorec rusko tradicionalnega poemstva (Kavkaz!), deloma pa višek neke artistične, zapadnoevropske pisateljske spretnosti pri Tolstem. Cvetoča avtohtonska snov pristne folklore je v predivnem soglasju s slogom, ki je deloma književna koncesija tradicionalni rabi (prevzeteje simbolnega akorda iz novel z »okvirom«), deloma preračunjen artističen shematizem (kontrastiranje slik, n. pr. car Nikolaj — Čečenski tiran Šamil). Vonj veristične knjige je povsem Vereščaginski. Po svoji etični vsebini sodi knjiga ob Vojno in mir prav tako kakor ob historičnost slovitih mejnikov v evropski kulturi, ob Emila, Atalo, Wertherja.

Dr. I. Pregelj.

Svetozár Hurban Vajansky: **Leteče sence.** Roman. Iz slovaščine preložil Fran Albrecht. V Ljubljani, 1923. Založila Tiskovna zadruga. (Prevodna knjižica 10.) Delo je bilo vredno, da se je prevedlo. Čemu, ume lahko vsak omikanec med Slovenci. Dasi roman ni široka epika, podaja vendar izčrpno in polno sliko razmer na Slovaškem v »polpretekli« dobi. Tehnika in vonj realizma je umljivo — starejšega izvora. Češki in poljski književni vplivi so tipljivi. Prevod je lepo slovenski, če izvzamem morda lapsus slov. tožilnika »hči« (59) in nekaj zabrisanosti in tujstva v prebeseđenem posnetku po izvirni barvi. Tudi »plavkasti bliski« (92) so žurnalstvo. Neka bude! Tiskovne napake so nam pa sploh postale že sine quibus non. Torej —

Dr. I. Pregelj.

Maurice Maeterlinck: **Modra ptica.** Čarobna pravljica v šestih dejanjih in dvanajstih slikah. Prevel Jos. Bernot. Ljubljana, 1923. Tisk in založba Učiteljske tiskarne v Ljubljani. Maeterlinckovo ime srečujemo po pravici v knjigah slovenske slovstvene zgodovine. Tesno je namreč v zvezi z našo moderno. Že Kette ga je navajal, Cankar ga je doživel kot novo razodetje. »Monno Vanno« so igrali v Ljubljani, z Modro ptico — jaz bi dejal »sinja« — sta nas seznanila rajni dr. Zupan in dr. Budal (Slovan 1912). Enajst let smo čakali, preden smo dobili ves prevod tega znamenitega svetovnega dela, ki mu daje njega izredna novost tipično klasičnost in epohalnost. Zato pa bi glede Bernotovega prevoda opozoril predvsem na eno: Ali je ta prevod, ki sicer v svoji poljudnosti zadošča širšemu občinstvu, tudi že takšen, kakršen smemo zahtevati za delo svetovnega pomena in slovesa? Trdim, da ni. Prvič ni